

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

TSJC.- 0000303/2019
ORIGEN: 6000175/2017 - 00
NIG: 5300542120170001010

PARTS:

Apel·lant : Sra. **I.F.G.N.**
Procurador : Sra. **H.D.B.**
Advocat : Sra. **M.I.L.J.**

Apel·lat : Sr. **E.E.A.**
Procurador : Sra. **E.C.C.**
Advocat : Sra. **L.V.L.**

Part : **MINISTERI FISCAL**

SENTÈNCIA 019-2020

COMPOSICIÓ DEL TRIBUNAL:

President : Sr. **ALBERT ANDRÉS PEREIRA**
Magistrats: Sr. **VINCENT ANIERE**
 Sr. **CARLES CRUZ MORATONES**

Andorra la Vella, el 27 de febrer del 2020.

En nom del Poble Andorrà.-

Reunida la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra ha vist el recurs d'apel·lació a les actuacions més amunt referenciades.

En la tramitació d'aquestes actuacions han estat observades les prescripcions legals, i ha estat ponent el magistrat Sr. **Carles CRUZ MORATONES**, el qual expressa el parer del Tribunal.

ANTECEDENTS DE FET

Primer.- El 11.7.2019 la Batlle va dictar sentència amb la següent decisió:

“Primer.- Estimar de forma parcial la demanda formulada per la representació processal de la Sra. I.F.G.N. contra el Sr. E.E.A. i estimar igualment parcialment la reconvecció formulada per la representació processal del Sr. E.E.A. contra la Sra. I.F.G.N., i declarar la dissolució per causa de divorci del matrimoni que per ells fou contret a la parròquia d’Encamp el dia 7 d’octubre del 2006.

Segon.- Establir les següents mesures paternofiliales en relació als fills comuns dels esposos N., I. i A.:

- *Atribuir la pàtria potestat dels mateixos compartida entre ambdós pares;*
- *Atorgar la guarda i custòdia dels infants al pare;*
- *No establir cap règim de contactes de la mare amb els fills N. i I., ni de repartiment de les vacances escolars d’aquests segons es detalla al Fonament Jurídic VI de la present resolució judicial;*
- *Establir el règim de visites a favor de la mare i en relació al menor A. consistent en poder trobar-se en la seva companyia els dimecres des de la sortida de l’escola i fins a l’hora d’inici de l’activitat extraescolar que consensuïn els progenitors;*
- *Establir a càrrec de la mare el pagament d’una pensió per aliments de 200.-euros per cada fill, pagadora al compte bancari que assenyali el pare els cinc primers dies de cada mes, i que s’incrementarà anyalment segons la variació que experimenti el índex de preus al consum.*
- *Posar a càrrec dels pares l’obligació de contribuir al pagament de les despeses extraordinàries dels fills comuns, en la proporció pel que fa a la mare del 30 per cent i pel que fa al pare del 70 per cent i igualment de satisfer en la mateixa proporció els estudis que cursin els fills comuns, endemés de les despeses relacionades amb dits estudis.*

Tercer.- *Oficiar prop del Registre Civil, una volta la present resolució judicial guanyi fermesa, a fi que la persona encarregada del mateix procedeixi a la inscripció del divorci dels Srs. I.F.G.N. i E.E.A..*

Quart.- *No fer especial imposició de les costes judicials ocasionades.”*

Segon.- Contra l’esmentada sentència la representació processal de la Sra. I.F.G.N. va interposar recurs d’apel·lació, i mitjançant el seu escrit de

conclusions de data 4.11.2019, i els arguments que s'hi exposen demana que:

- 1) es vulgui revocar la Sentència recorreguda,
- 2) s'adoptin mesures urgents a fi que la Sra. I.F.G.N. tingui tota la informació necessària sobre el centre educatiu-esportiu on es troba internada la seva filla I.,
- 3) es remetin les parts com a mínim a la sessió informativa de mediació segons es preveu per llei a fi que les parts puguin arribar amb un acord de mediació,
- 4) subsidiàriament, en cas que l'acord de mediació no resulti, s'acordi un ampli règim de visites del menor A., es fixi un règim de visites de la menor I. segons en resulti d'una avaluació psicològica prèvia o la teràpia o seguiment psicològic que es determini; es fixi el quantum de les despeses extraordinàries en la proporció del 20 % per la mare i el 80% pel pare, sempre i quant siguin acordades entre ambdós progenitors, i finalment es remeti al Sr. E.E.A. a una teràpia psicològica en interès a la millora de les relacions parternofilials.

Seguidament, sol·licita els següents mitjans probatoris:

- 1) Que es sotmeti a la menor I. a una pericial psicològica i/o teràpia a fi de reconstruir el vincle maternofilial.
- 2) Que el Sr. E.E.A. es sotmeti també a teràpia de manera que accepti poder construir amb ell una relació futura més equilibrada i respectuosa, sempre en benefici directe i indirecte dels menors.

Altrament, incorpora els documents següents:

Document nº1: unes fotocòpies de missatges WHATSAPPS intercanviats entre la Sra. I.F.G.N. i el Sr. E.E.A. de dates 22 i 23 de juliol.

Document nº2: una relació de trucades emeses per la Sra. I.F.G.N. des del número +376 346230 en el període comprès entre el 1.09.2019 i el 30.09.2019.

Document nº3: unes fotocòpies de missatges WHATSAPPS intercanviats entre la Sra. I.F.G.N. i el Sr. E.E.A. de dates 22 d'agost i altra data que es desconeix.

Document nº4: uns correus electrònics enviats entre la representació lletrada de la Sra. I.F.G.N. i el principal adjunt de l'escola Lycée Comte de Foix.

Tercer.- D'una part, el 25.11.2019, la representació processal del Sr. E.E.A., formulà contesta a les conclusions realitzades sol·licitant que es desestimi el recurs, imposant a l'adversa les costes processals causades, inclosos els honoraris d'advocat i procurador a la part apel·lant per la seva temeritat.

D'altra part, el 26.11.2019 el Ministeri Fiscal manifestà que les dues peticions efectuades per la recurrent, en els punts 2 i 3 són qüestions que s'haurien de dirimir en execució de sentència i no en fase de recurs; i endemés, considera que seria convenient que el Tribunal escoltés els menors a fi de valorar la pertinència d'un règim de visites més ampli, així com el seguiment psicològic sol·licitat per la progenitora.

Quart.- El 17.12.2019, aquesta Sala va dictar Aute amb la següent decisió:

***Primer.-** Donar lloc parcialment a les pretensions probatòries adduïdes per la representació processal de la Sra. I.F.G.N., part apel·lant, en el seu escrit de conclusions.*

Segon.- Concedir el termini de cinc dies a les parts litigants a fi que manifestin el que creguin per convenient al respecte i si ho consideren oportú.

***Tercer.** Sol·licitar a la part apel·lant que indiqui **en el termini de cinc dies** si desitja celebrar el tràmit de vista oral en haver renunciat l'altra part."*

Cinquè.- La representació processal de la Sra. I.F.G.N. presentà escrit de manifestacions.

FONAMENTS DE DRET

Primer.- En el present procediment, la part agent la Sra. I.F.G.N. demana la dissolució del matrimoni contret amb el Sr. E.E.A. i reclama determinades mesures modificatives relatives als seus fills, diferents de les ja acordades -per mutu acord- en 29.11.16 per la Batllia.

La sentència d'instància estima parcialment la demanda de divorci i desestima les mesures demanades per la mare.

Contra tal decisió s'alça la part demandant.

Segon.- Atenent-nos a la pètitia del recurs de la Sra. I.F.G.N. hem de resoldre les diverses qüestions que planteja, algunes de les quals són alienes al procediment de divorci que ella mateixa va incoar i que fan referència a discrepàncies amb el pare dels seus fills en l'exercici de la pàtria potestat o potestat parental que comparteixen ambdós progenitors.

En efecte, es queixa la Sra. I.F.G.N. de que el pare no la té informada de manera puntual i completa sobre aquelles qüestions relatives a la vida dels seus fills. Concretament, que no sabia que la seva filla estava estudiant a Toulouse per haver estat seleccionada com a practicant de rugbi. També que desconeixia algun incident que havia tingut el seu fill petit A. en la pràctica de l'esquí. Com ja hem avançat, aquestes qüestions que són importants de conèixer i estar al corrent per la mare, han de ser plantejades en execució de sentència que ha mantingut des de sempre (també en el procediment de separació) l'exercici compartit de la pàtria potestat entre els dos progenitors. En aquest cas, no és en segona instància on cal demanar mesures urgents en base a fets nous per tractar aquestes qüestions alienes al contingut de la sentència.

I de la mateixa manera com proposar que per solucionar aquestes qüestions es pugui remetre a una sessió de mediació obligatòria. No cal dir que ha de plantejar-ho davant la Batllia, sabent que la mediació no és compatible amb una obligatorietat de submissió a ella.

Tercer.- Entrant ja en el fons de les seves pretensions sobre les mesures definitives que proposa, hem d'analitzar la situació actual. Els seus tres fills, N. de 18 anys; I. de 15 anys i A. d'11 anys, varen ser explorats personalment per l'Hble. Sra. Batlle, en presència del Fiscal, en una extensa sessió que va tenir lloc en el dia 16.1.19 (foli 269). Pel que fa a N. ja no es fa cap petició perquè és major d'edat. Pel que fa a I. amb la qual manté una relació conflictiva des de la seva separació l'any 2014 deixa clara la seva voluntat de no sotmetre's a cap mena de teràpia amb la seva mare ni vol mantenir cap contacte prèviament determinat. Finalment sobre el fill petit A. aquesta manifesta que ja li està bé de veure-la una dia intersetmanal des de la sortida de l'escola fins l'inici d'una activitat extraescolar. La resta de contactes no els descarta però ja seran els que ells acordin.

Comprenem que per una mare aquesta situació ha de resultar dolorosa a curt termini però si estima els seus fills comprendrà que a la seva edat -adolescència que A. inicia i I. hi està de ple- es fa contraproductiu imposar-los una determinada conducta des de la via judicial que de ben segur no garanteix el bon resultat. Aquest només pot venir de la paciència,

perseverança i bon exemple de la mare -en aquestes circumstàncies- que haurà de tenir present que el temps fa que els adolescents canviïn la seva manera de veure la situació i evolucionin amb maduresa a una situació de relacions materno filials més gratificant per a tots, i que tingui en compte que els judicis que ells faran per sí mateixos -quan progressi el seu caràcter i la seva personalitat- respecte de com varen fer front els progenitors en el seu dia, la crisi familiar i els esforços que cadascun d'ells va posar per restaurar una pacífica convivència.

I en aquest objectiu també poden fer una bona feina els Serveis Socials d'Encamp -que ha fet un informe psico-social a petició del pare, foli 208 i seg.- sobretot en potenciar les habilitats parentals i col·laborar a que la relació es normalitzi.

Ha de comprendre la mare que el fet que el pare hagi tingut la custòdia des del 2016 -per mutu acord dels progenitors-, unit al fet de no haver acomplert el règim de visites acordat amb els dos fills grans, pot fer que la visió dels seus fills sigui en aquest moment esbiaixada respecte el conjunt de la situació en la que viuen aquest anys. Només el pas del temps i la sensata i acurada actuació de la mare ho pot redreçar. Per guanyar l'afecte de nou dels seus fills grans, caldrà anar per aquest camí, més que per la via d'imposició judicial.

Ara bé afegirem a efectes *obiter dictum* pel que fa al fill petit, en cas que efectivament el seu dia de contacte intersetmanal s'hagi vist reduït en el temps (afirma la mare que només té 45 minuts) perquè ha canviat d'activitat extraescolar, caldrà que ho acrediti davant la Batllia perquè pugui, si cal, canviar el dia intersetmanal de contacte entre la mare i l'A..

En conclusió, el motiu no pot prosperar, i cal confirmar les mesures definitives -molt encertadament motivades- envers l'I. i l'A. que ha dictaminat la sentència d'instància.

Quart.- Quant a la mesura relativa a la diferent distribució de les despeses extraordinàries adoptades per la sentència d'instància (70%-30%), la recurrent pretén modificar-les per les de 80%-20% hem de dir que no podem tampoc compartir aquest canvi, sinó matisar-lo. Si bé han determinat les retribucions de cada cònjuge (1.360€ mensuals nets la mare i 5.493,45€ bruts el pare) hem de convenir que la informació de la mare està situada en l'any 2017 i no actualitzada i a més que no paga cap despesa de subministrament ni per l'habitatge (que és de la seva parella) amb la qual cosa entenem que el més proporcionat a la vista de les consideracions fetes, és la que la mare es faci càrrec del 25% de les

despeses extraordinàries i la resta el pare.
En conseqüència, s'estima parcialment el motiu.

Cinquè.- Finalment pel que fa la pretensió d'imposar al pare el seguiment d'una teràpia psicològica o equivalent mentre estigui a càrrec dels menors, hem de dir que no tenim cap base legal els Tribunals per imposar de manera coercitiva el seguiment d'una teràpia a un progenitor, sinó únicament fer recomanacions. I en aquest cas de la informació de que disposem tampoc tenim certesa de que el pare exerceixi una influència negativa i obstaculitzadora de les relacions maternofilials. Si algun dia en fase d'execució s'arribés a aquesta conclusió, aleshores els Tribunals ja disposem un ampli abast decisor per protegir l'interès superior dels menors.

En conclusió, el motiu i el recurs ha de ser estimat parcialment.

Sisè.- L'èxit parcial del recurs s'ha de traduir, en matèria de costes processals, en la no imposició de les costes d'aquesta alçada (arg. Novel·la 82, cap. X).

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, ha pres la següent

DECISIÓ

Primer.- ESTIMAR PARCIALMENT el recurs d'apel·lació interposat per la representació processal de la Sra. I.F.G.N. contra la Sentència dictada per l'Hble. Tribunal de Batlles en data 11 de juliol de 2019, que revoquem parcialment en el sentit de que la proporció en el pagament de les despeses extraordinàries serà del 25% per a la mare i la resta a càrrec del pare. Mantenim la resta del pronunciament.

No fem pronunciament de les costes causades en aquesta alçada derivades d'aquest recurs.

Aquesta resolució és ferma i executiva.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-